

voering 'ziekte van Kahler / "ontsnapping aan de dood" (dankzij bloedtransfusie)'. *Kanker in beeld* is de fraai uitgegeven catalogus van de gelijknamige manifestatie die vorig jaar voor de tweede keer plaatsvond in de Oude Kerk van Amsterdam. De eerste keer was in 1998 en het is de bedoeling om deze manifestatie elke vijf jaar te herhalen. Het boek heeft als belangrijke ondertitel 'verwerking door creatieve expressie' en bestaat uit twee delen. Het eerste deel omvat achtergrondartikelen over uiteenlopende onderwerpen en het tweede deel betreft een selectie van de tentoongestelde werken. Aan het boek is een cd toegevoegd met een mythisch muziekstuk voor cello en stem van Helen-Anne Ross met als titel *Journey to new found land*.

Kanker in beeld is louter als gebonden uitgave verkrijgbaar en heeft een allure die hoge verwachtingen wekt. De zeven teksten in het eerste deel kunnen het beste als losse artikelen worden gelezen: informatief en soms boeiend, maar voornamelijk bedoeld als eerste verkenning op dit gebied. Deze journalistieke aanpak is ongetwijfeld geschikt voor de bezoekers van de manifestatie, maar de teksten missen onderlinge samenhang en mede hierdoor ook de diepgang die geïnteresseerde hulpverleners wellicht zoeken en verwachten wanneer ze dit boek bij de boekhandel treffen.

Het tweede deel omvat schitterende reproducties van tekeningen, beelden en schilderwerken met enkele gedichten. De verleiding is hierdoor levensgroot dat de lezer een mening vormt over het artistieke niveau, maar dat is beslist niet de bedoeling van de samenstellers, die het woord kunst terecht lijken te vermijden. Het zal menige arts wat vreemd overkomen dat achter de voor- en de achternaam, aangevuld met het geboortjaar, de diagnose (een kwaadaardige aandoening) wordt vermeld: het getoonde werk

staat in relatie tot deze aandoening en hier gaat het ook om. De boodschap is helder, maar ik denk dat de discrepantie tussen de vaak onschatbare waarde van deze werken voor de (naaste omgeving van de) maker en de betekenis voor de gene die dit boek ter hand neemt soms wel heel groot is. De cd kon mij niet bekoren.

Ignace Schretlen

De kunst van het ouder worden

De kunst van het ouder worden. Den Haag: Parnassia (ism Stichting Welzijnsorganisatie Centrum Den Haag, GGD Den Haag en het Trimbos-Instituut). De video (bestelnummer AF0487) en de handleiding bij de video (bestelnummer AF0484) zijn te bestellen bij het Trimbos-instituut, Afdeling bestellingen, Postbus 725, 3500 AS Utrecht, 030 297 11 80; e-mail: bestel@trimbos.nl. Onder vermelding van het betreffende artikelnummer. Of via www.trimbos.nl (klik op producten). U krijgt een factuur voor de betaling.

Ongeveer vijftien procent van de ouderen kampt met milde depressieve klachten en ruim twee procent van de ouderen heeft een ernstige depressie. In de preventieve geestelijke gezondheidszorg is depressie bij ouderen een prioriteit.

Het doel van de film *De kunst van het ouder worden* is ouderen bewust te maken van de eigen mogelijkheden om met moeilijke gebeurtenissen om te gaan en zichzelf te beschermen tegen een depressie. In de film vertellen drie mensen (van 72, 75 en 79 jaar) over hun leven en vooral over hoe zij zich staande weten te houden na ingrijpende veranderingen. Hoe zij een nieuwe balans vinden in wat ze willen en wat ze kunnen, hoe zij hun dag structureren, hun zelfbeeld en zelfvertrouwen terugvinden of vasthouden, hoe zij voor zichzelf opkomen, zorgen voor relaties met vrienden, kennissen en burens, en er een gezonde leefstijl op na houden. Tips

die in elke folder over (het voorkomen van) depressie te vinden zijn, worden op zeer natuurlijke wijze belicht door de drie hoofdpersonen in de film.

De film is – nu nog – bedoeld als startpunt voor een groeps gesprek met gezonde ouderen en kan gebruikt worden door GGZ-preventiewerkers, ouderenwerk, thuiszorginstellingen, maar ook door de huisarts(enpraktijk). De handleiding bij de film geeft ook suggesties en adviezen voor de nabespreking. Voor de huisarts voert dat mogelijk wat ver, maar het kan best iets zijn voor een praktijkondersteuner die zich met (kwetsbare) ouderen bezig kan en wil houden. In de handleiding is tevens een wetenschappelijke verantwoording van de film te vinden over beschermende factoren ter voorkoming van depressies bij ouderen. Het is een aardige film geworden, met misschien – vanwege de wat zwaar aangezette handleiding gericht op groeps gesprekken – een beetje een nadrukkelijke psychiatrische inslag.

De film is gemaakt voor ouderen, mantelzorgers, familie, buurtgenoten en algemeen publiek en past – met nabespreking – als interventie in al bestaande preventieprojecten gericht op voorkomen van depressie bij ouderen in Nederland. De kans is groot dat er snel een tweede versie van de handleiding komt die individueel te gebruiken is. De videoband is namelijk ook zeer geschikt om door een patiënt thuis bekeken te worden, maar zal met een handleiding voorzien van kijkopdrachten en/of algemene vragen, meer effect hebben. De huisarts kan de film (lieft met die individuele handleiding) gerust aanraden aan ouderen met somberheidsklachten. Een kopie in de praktijk die patiënten bij een volgend consult terugbrengen is een optie. Ook voor de praktijkondersteuner lijkt de film geschikt, wellicht als start voor een gesprek.

Nelleke van 't Veer-Tazelaar